

Dosarul nr. 3ra-223/22
2-18196586-01-3ra-23022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, G. Dașchevici, V. Clima)

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Denis Russu
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui
Denis Russu împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la
obligarea prezentării informației despre procedura disciplinară în privința
avocatului, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată
împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respinsă cererea de apel depusă de Denis Russu împotriva hotărârii din
28 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost
respinsă acțiunea

constată:

La 25 septembrie 2018, Denis Russu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la obligarea
prezentării informației despre procedura disciplinară în privința avocatului.

În motivarea acțiunii a indicat că a expediat în adresa Uniunii Avocaților
din Republica Moldova repetate plângeri referitor la comportamentul nedemn al
avocatului Nicolae Vișnevschi, care au fost examinate în ședința Comisiei pentru
etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

La 14 august 2018, a adresat președintelui Comisiei pentru etică și
disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova o petiție, înregistrată cu
nr. 1848/18, în care a indicat toate datele și numerele de înregistrare a petițiilor
referitoare la avocatul Nicolae Vișnevschi, precum și faptul că nu a primit
rezultatele controlului efectuat.

Astfel, a solicitat să-i fie prezentate: decizia Comisiei pentru etică și
disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din cadrul procedurii
disciplinare, copia procesului-verbal al ședinței Comisiei pentru etică și disciplină
a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, la care a fost examinată procedura

disciplinară în privința avocatului Nicolae Vișnevschi și copiile de pe înregistrările audio de la ședința Comisiei.

Ulterior, la 20 septembrie 2018, a recepționat răspunsul Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. CED/234/18 din 5 septembrie 2018, prin care a fost informat că Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova a adoptat decizia privind lipsa abaterilor disciplinare în acțiunile avocatului Nicolae Vișnevschi.

A menționat că decizia motivată, emisă în cadrul procedurii disciplinare în privința avocatului Nicolae Vișnevschi nu i-a fost înmănată pentru cunoștință, nu deține nicio informație despre membrii Comisiei, care au examinat procedura disciplinară și nici despre argumentele avocatului Nicolae Vișnevschi.

A susținut că i-au fost tănuite complet toate materialele procedurii disciplinare și ale ședinței, astfel fiindu-i încălcate drepturile legitime la obținerea unei informații complete și veridice privind rezultatele ședinței, fapt prin care i-a fost încălcat dreptul de acces la informație.

A solicitat admiterea acțiunii și obligarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova de a-i prezenta informația solicitată, referitoare la procedura disciplinară, examinată de Comisia de etică și disciplină, pe baza materialelor din petiții în privința avocatului Nicolae Vișneschi.

La 10 decembrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Denis Russu a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat admiterea acțiunii, obligarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova de a-i prezenta informația solicitată, referitoare la procedura disciplinară, examinată de Comisia de etică și disciplină, pe baza materialelor din petiții în privința avocatului Nicolae Vișneschi, și anume decizia motivată a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din cadrul procedurii disciplinare, copia procesului-verbal al ședinței Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, în care s-a examinat procedura disciplinară în privința avocatului Nicolae Vișnevschi, copiile de pe înregistrările audio de la ședința Comisiei, explicațiile avocatului în forma scrisă, copiile notei scrise a efectuării cercetării, repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă acțiunea.

La 16 decembrie 2019, Denis Russu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2019, iar la 5 februarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin încheierea protocolară din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost atras în proces în calitate de persoană terță Nicolae Vișnevschi.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Denis Russu, casată integral hotărârea din 28 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani și emisă o nouă decizie, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

Prin decizia din 19 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Denis Russu, casată integral decizia din 11 noiembrie 2020 a

Curții de Apel Chișinău și restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Denis Russu împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că informațiile/actele solicitate de către Denis Russu de la Uniunea Avocaților din Republica Moldova se referă la o procedură specială, examinată în ordinea stabilită de către cadrul normativ în vigoare, de către Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, normele pertinente conținând informarea deponentului plângerii despre soluția adoptată.

În cazul dat, au remarcat instanțele de judecată că materialul probator prezentat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova denotă că în urma examinării plângerilor în privința persoanei terțe, Comisia pentru etică și disciplină a adoptat soluția privind lipsa în acțiunile avocatului a abaterilor disciplinare în corespundere cu art. 56 alin. (6) al Legii cu privire la avocatură, care stabilește că Comisia pentru etică și disciplină adoptă una din următoarele decizii: a) privind aplicarea sancțiunii disciplinare; b) privind efectuarea unui control suplimentar; c) privind lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului; d) privind încetarea procedurii, în cazurile stabilite de prezenta lege.

Subsecvent, au reținut instanțele inferioare că Uniunea Avocaților din Republica Moldova a executat exigențele legale ce reglementează informarea lui Denis Russu despre soluția adoptată pe marginea plângerilor acestuia, iar înscrisurile solicitate de către dânsul nu-i puteau fi prezentate de pârât, în contextul invocării inexistenței acestora ca urmare a soluției adoptate de Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova în baza concluziilor membrului delegat al Comisiei, în cazul dat fiind aplicabile prevederile art. 19 alin. (2) al Legii privind accesul la informație.

La 1 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal și la 2 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Denis Russu a depus recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate și restituirea cauzei în instanța de apel, pentru rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat și a aplicat în mod eronat normele legale, fapt ce a dus la favorizarea celeilalte părți, totodată admitând încălcarea drepturilor și libertăților sale fundamentale.

A precizat că prin decizia din 19 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost dispusă restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru a fi remediate neajunsurile procedurii inițiale, lucru de care instanța de apel trebuia să țină cont.

Astfel, a opinat că instanța urma să examineze posibilitatea de a-l audia prin intermediul videoconferenței, în sensul art. 213 alin. (3) CPC, în situația în care instanța de apel nu a luat în considerare faptul că prin cererea din 14 iunie 2019, dânsul a informat instanța că nu are posibilitate de a-și angaja un avocat care să-i reprezinte interesele în prezentul proces.

A punctat că la adoptarea soluțiilor, nici prima instanță și nici instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, aplicând eronat normele de drept material, prin care i-a fost îngădit nejustificat accesul la materialele complete privind efectuarea procedurii disciplinare în privința avocatului Nicolae Vișnevschi de către Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Suplimentar, a evidențiat că instanța de apel a eludat a se expune asupra aplicabilității prevederilor din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

La fel, de către instanțe nu a fost nici recunoscută fapta tergiversării eliberării actelor solicitate, or, la data de 3 aprilie 2019, prin încheierea primei instanțe a fost dispusă obligarea pârâtului să prezinte instanței, în termen de 30 de zile de la data notificării încheierii, referința și copia autentificată în modul prevăzut de lege a răspunsului nr. CED/234/18 din 5 septembrie 2018, actele care au stat la baza emiterii acestui răspuns.

A comunicat că doar la data de 19 septembrie 2019, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a depus referință la cererea de chemare în judecată și copia răspunsului nr. CED/234/18 din 5 septembrie 2018.

A obiectat că încălcarea termenului rezonabil de a prezenta referința și actele solicitate nu a fost recunoscută de către instanțele judecătorești, ceea ce pune la îndoială atitudinea judecătorului față de reclamant și pârât, și anume favorizarea pârâtului și refuzul de aplicare a unei amenzi, conform încheierii din 3 aprilie 2019.

A consemnat că prima instanță a stabilit că interesul public pentru buna administrare a justiției nu impune prezența lui personală în cadrul ședinței de judecată, motiv din care de nenumărate ori au fost respinse cererile cu privire la escortarea sa în ședința de judecată, cu privire la efectuarea conexiunii prin intermediul videoconferinței și cu privire la accelerarea examinării cauzei.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au verificat actele prezentate de către pârât, anexate la referința din 19 septembrie 2019, și anume notele informative nedocumentate asupra petiției nr. 246/18 din 7 februarie 2018, nr. 315/18 din 13 februarie 2018, nr. 737/18 din 21 martie 2018, nr. 736/18 din 21 martie 2018, nr. 738/18 din 21 martie 2018, precum și absența procesului-verbal al ședinței.

De asemenea, nu i-au fost furnizate niciodată documentele solicitate în mod complet, iar instanțele judecătorești nu au recunoscut încălcarea respectivă, și anume faptul că Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din RM nu a efectuat o examinare completă și obiectivă a petițiilor.

Mai mult, a evidențiat că prima instanță și instanța de apel au săvârșit în mod deliberat încălcări de procedură la examinarea cauzei, ignorând implicarea în proces și atragerea la participarea persoanelor responsabile din cadrul Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților, președintele Vitalie Tăbîrță și membrul Comisiei, Anatolie Barbacar, cei care sunt direct responsabili pentru furnizarea informațiilor complete solicitate.

A conchis că la data de 1 iulie 2020, în cadrul ședinței de judecată pe marginea dosarului nr. 10-347/2020, instanța de judecată a admis plângerea sa, cu obligarea procurorului privind tragerea la răspundere penală a avocatului Nicolae Vișnevschi în temeiul art. 190 Cod penal, rămasă irevocabilă din 17 iulie 2020.

La 24 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Uniunii Avocaților din Republica Moldova și lui Nicolae Vișnevschi copia cererii de recurs depuse de Denis Russu, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat, fiind recepționată la 2 martie 2022, potrivit avizelor de recepție (f. d. 111, 112 vol. II).

Până la data examinării admisibilității recursului, participanții la proces nu au făcut uz de dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat de 23 noiembrie 2021, însă la materialele lipsesc date care ar confirma că dispozitivul deciziei din instanței de apel a fost notificat recurentului sau reprezentantului său.

De menționat că corespondența ce conținea copia deciziei motivate, expediată la adresa indicată de către Denis Russu, și anume mun. XXXXX str. XXXXX, XXXXX, a fost restituită în adresa Curții de Apel Chișinău cu mențiunea „plecat”, în dreptul acestui înscris fiind inserată adresa „XXXXX” (f. d. 80-81 vol. II).

Totodată, alte date din care ar rezulta recepționarea deciziei motivate de către recurentul Denis Russu lipsesc.

Astfel, recursul depus de Denis Russu împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Denis Russu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că

admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de

rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Denis Russu.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Denis Russu se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron